

**Mykolo Romerio universitetas
Politikos ir vadybos fakultetas
Politikos mokslų institutas**

**POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTE RAŠOMŲ
MAGISTRO BAIGIAMŲJŲ DARBŲ
AKADEMINIAI PRINCIPAI**

Parengė: Doc. dr. Diana Janušauskienė
Doc. dr. Audronė Janužytė
Doc. dr. Svajonė Mikėnė
Lekt. Rima Urbonaitė

Vilnius, 2015

Diana Janušauskienė, Audronė Janužytė, Svajonė Mikėnė ir Rima Urbonaitė. *Politikos mokslų institute rašomų magistro baigiamųjų darbų akademiniai principai*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2015.

„Politikos mokslų institute rašomų magistro baigiamųjų darbų akademiniai principai“ yra skirti Politikos mokslų instituto magistrantams ir jų vadovams. Tai trumpi ir lakoniški patarimai, apibendrinantys pagrindinius politikos krypties magistro baigiamųjų darbų principus.

Pritarta leidybai Politikos mokslų instituto posėdyje 2015 m. lapkričio 12 d. Protokolo Nr. Nr.1PMI-2.

Vilnius, 2015

TURINYS

1. Temos pasirinkimas	_4 p.
2. Formalieji reikalavimai	_4 p.
3. Bendrieji principai	_4 p.
4. Darbo struktūra	_4 p.
5. Kas yra plagiatas ir kaip jo išvengti?	_7 p.
6. Citavimo sistemos	_8 p.
7. Magistro baigiamojo darbo pristatymas viešo gynimo metu	_8 p.
Pirmas priedas. Bibliografinių aprašų pavyzdžiai	_9 p.
Antras priedas. Literatūros ir šaltinių pateikimo pavyzdys	_12 p.
Trečias priedas. Lentelių, paveikslų ir grafikų pateikimo pavyzdžiai	_13 p.
Ketvirtas priedas. Citavimo ir nuorodų rašymo pavyzdžiai	_15 p.

Šie trumpi patarimai skirti studentams kaip rašyti ir parengti politikos krypties magistro baigiamuosius darbus Politikos mokslų institute. Juose glaustai ir nuosekliai išdėstomos akademinio rašymo taisyklės bei techniniai darbų apipavidalinimo reikalavimai. Autoriai tikisi, kad šiame leidinyje studentai ras atsakymus į daugelį jiems rūpimų klausimų.

1. Temos pasirinkimas

Magistro baigiamojo darbo tema turi atitikti magistro studijų programos profilį, t. y. jos turinį ir pobūdį (žr. MRU. „Magistro studijų programų aprašai“.

https://stdb.mruni.eu/studiju_programu_katalogas.php?l=lt).

Patariama magistro baigiamąjį darbą rašyti tema, kuri siejasi su ankstesnėmis studijomis, įgytomis žiniomis, darbine patirtimi ar planuojama profesine karjera.

Rekomenduojama „Tarptautinės politikos ir ekonomikos“ ir „Tarptautinės politikos ir diplomatijos“ magistro studijų programos studentams magistro baigiamojo darbo temą formuluoti patiems.

2. Formalieji reikalavimai:

Magistro baigiamojo darbo apimtis yra 60–80 puslapių (100–120 tūkst. spaudos ženklų su tarpais). Minimali teksto be titulinį puslapių ir priedų (skaičiuojant įvadą, dėstymą, išvadas ir rekomendacijas) apimtis – 50 puslapių. Šriftas – *Times New Roman*, raidžių dydis – 12 pt, tarpas tarp eilučių – 1,5 intervalo, nauja pastraipa atitraukiama nuo krašto 1 pt. Puslapio ribos – nuo viršaus ir apačios – 2 pt.; nuo kairės – 3 pt., nuo dešinės – 1 pt. Turinyje darbo skyriai ir poskyriai yra numeruojami arabiškais skaitmenimis. Įvadas, išvados, rekomendacijos, literatūros sąrašas, anotacija, santrauka ir priedai nėra numeruojami. Darbą rekomenduojama įrašyti minkštais viršeliais spirale.

3. Bendrieji principai:

Magistro baigiamasis darbas yra mokslinis tekstas. Akademiškai rašant tekstą privaloma argumentuoti, t. y. bet kuris tyrėjo teiginys turi būti išdėstytas mokslinių argumentų kalba – argumentus pagrindžiant teorijomis, empirinių tyrimų rezultatais bei mokslinių publikacijų išvalgomis. Akademiniam tekste argumentas negali būti konstruojamas naudojantis populiariosios kultūros sklaidos priemonių teikiama informacija, traktuojant ją kaip mokslinę (pavyzdžiui, žiniasklaidos tekstais, stereotipinėmis visuomenės nuomonėmis ir pan.).

Magistro baigiamajame darbe privalo vyrauti analizė, kuriai būdingas ne teorijų, koncepcijų ar empirinių tyrimų atpasakojimas, bet jų susiejimas su tyrimo objektu, problema, tikslu, uždaviniais ar keliami hipoteze(-ėmis)/ginamuoju(-aisiais) teiginiu(-iais).

4. Darbo struktūra

Magistro baigiamąjį darbą sudaro šios dalys: tituliniai puslapiai, (gali būti atskirai pateikiamas santrumpų, lentelių ir paveikslų sąrašai, jei tekste yra daug lentelių, schemų ar grafikų), turinys, įvadas, dėstymas, išvados, rekomendacijos, literatūros ir šaltinių sąrašas, anotacijos ir santraukos lietuvių ir užsienio kalba, priedai (jeigu darbe yra daug priedų, gali būti atskirai pateikiamas priedų sąrašas) ir darbo savarankiškumo patvirtinimas. Kaip pateikti titulinius puslapius, santrumpų, lentelių, paveikslų ir priedų sąrašus bei darbo savarankiškumo formą žr. Dačiulytė, Rūta, Jonas Jagminas ir Saulius Nefas. *Kursinių, bakalaurinių ir magistrinių darbų rengimo metodiniai nurodymai*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2013.

http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/institutai/politikos_mokslu_institutas/KURSINIU_BBD_MBD_METODINIAI%20NURODYMAI_PVF.pdf.

Tituliniuose puslapiuose nurodomas universitetas, fakultetas ir institutas, magistranto(-ės) vardas ir pavardė, magistro baigiamojo darbo tema, darbo vadovas(-ė), konsultantas(-ė), magistro studijų

programos pavadinimas. (Žr. Dačiulytė, Rūta, Jonas Jagminas ir Saulius Nefas. *Kursinių, bakalaurinių ir magistrinių darbų rengimo metodiniai nurodymai.*)

Santrumpų, lentelių ir paveikslų (schemų, grafikų) bei priedų sąrašų pateikimo tvarką žr. Dačiulytė, Rūta, Jonas Jagminas ir Saulius Nefas. *Kursinių, bakalaurinių ir magistrinių darbų rengimo metodiniai nurodymai.*

Turinyje eilės tvarka nurodomi darbo struktūrinių dalių (skyrių ir poskyrių) pavadinimai ir jų puslapių numeracija.

Įvade aptariamas temos aktualumas ir naujumas („Tarptautinės politikos ir ekonomikos“ ir „Tarptautinės politikos ir diplomatijos“ magistro baigiamuose darbuose atsakoma į klausimą: kodėl ir kaip tema yra reikšminga šiuolaikinės tarptautinės politikos ar tarptautinės ekonomikos kontekste), formuluojama tyrimo problema (teiginiu arba klausimu), tyrimo objektas, tikslas ir uždaviniai, keliami hipotezė(-s) (jei tai yra empirinis darbas) arba ginamasis(-ieji) teiginys(-iai), nurodomi tyrimo metodai bei aprašoma darbo struktūra. Būtina įvado dalis – temos iširtumo ir tyrinėjimų apžvalga. Temos iširtumo apžvalgoje yra aptariama kas ir kaip iki šiol šią problemą yra tyrę ir kokių išvadų yra priėjęs. Tyrinėjimų apžvalgoje aptariama kokių autorių publikacijos, tyrimai bei dokumentai buvo reikšmingi analizuojant pasirinktą problemą magistro baigiamajame darbe. Rekomenduojama įvade trumpai apibrėžti darbe vartojamas sąvokas. Teorinėje darbo dalyje (skyriuje) vartojamas sąvokas galima aptarti plačiau.

Rekomenduojama įvado apimtis yra 2–5 puslapiai.

Hipotezė. Kiekybiniame tyrime, atlikus išankstinę temos iširtumo analizę, yra formuluojama(-os) hipotezė(-s), išskiriami priklausomi ir nepriklausomi tyrimo kintamieji. Hipotezė nėra fakto konstatavimas, bet teiginys apie tyrimo kintamųjų tarpusavio sąsajas. Hipotezė turi būti suformuluota taip, kad ją būtų galima realiai patikrinti, remiantis surinktų empirinių duomenų analize, todėl yra itin svarbu pasirinkti tinkamus duomenų rinkimo metodus bei sukurti tyrimo instrumentą, kuris gali leisti patikrinti hipotezė(-es) ir iširti tyrimo problemą. Hipotezės tikrinamos naudojant statistinės analizės procedūras. Išvados taikomos apibrėžtai populiacijai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad kiekybiniuose tyrimuose labai svarbu tinkamai apskaičiuoti imtį ir paklaidą bei pasirinkti tinkamą atrankos būdą. Esant labai mažai imčiai, statistiniai skaičiavimai gali netekti prasmės.

Kokybiniame tyrime darbinės hipotezės formuluojamos tyrimo metu, t. y. tyrimo eigoje jos nuolat peržiūrimos ir gali būti keičiamos. Neretai hipotezės formuluojamos kaip tyrimo išvados dėl tolesnių tyrimų.

Teoriniuose darbuose empirinis tyrimas nėra atliekamas ir hipotezė nėra formuluojama.

Dėstyme privalo būti išsamiai, argumentuotai ir metodologiškai išanalizuota pasirinkta tema. Magistro baigiamasis darbas gali būti dviejų tipų – empirinis ir teorinis.

Empirinio pobūdžio magistro baigiamasis darbas privalo turėti dvi dalis – teorinę ir empirinę. Teorinėje darbo dalyje yra analizuojamos teorijos, koncepcijos, paradigmos bei konstruojama teorinė prieiga – pasirenkamos teorijos, kurios gali paaiškinti tiriamą problemą. Empirinėje darbo dalyje aprašoma empirinio tyrimo metodologinė prieiga bei kokie tyrimo metodai buvo naudojami, siekiant iširti darbe suformuluotą problemą, pagrindžiama tyrimo vieta bei imtis ir jos sudarymo būdai (apklausų atveju tiksliai apskaičiuojamas imties dydis ir įvertinama paklaida, aprašomos pagrindinės tiriamųjų charakteristikos), aprašomas tyrimo procesas, duomenų rinkimo instrumentas ir jo sudarymo logika, pateikiami duomenų analizės metodai, nurodomi tyrimo apribojimai, tyrimo etika, pateikiami bei analizuojami empirinio tyrimo rezultatai. Empirinė dalis turi būti suskaidyta į mažiausiai du skyrius: tyrimo metodologiją aprašantį skyrių bei rezultatus pristatantį skyrių. Tuo atveju, kai magistro baigiamajame darbe nėra atliekamas originalus empirinis tyrimas ir yra

pasirenkama antrinė duomenų analizė problemai tirti, empirinio tyrimo metodologinė prieiga gali būti aptariama tik įvade, neformuojant atskiro metodologijos skyriaus.

Empirinio pobūdžio darbuose galima remtis tiek pirminiais (angl. *primary data*), t. y. paties magistranto(-ės) surinktais duomenimis, tiek antriniais (angl. *secondary data*), t. y. kitų tyrėjų surinktais empiriniais ir statistiniais duomenimis. Savo pasirinkimą reikia pagrįsti metodologiniame skyriuje. Atliekant empirinį tyrimą, būtina pasirinkti tinkamą tyrimo metodą. Metodo pasirinkimas priklauso nuo tiriamos problemos. Priklausomai nuo tyrimo metodologijos, pasirenkami duomenų rinkimo metodai. Kiekybiniuose tyrimuose rekomenduotini šie duomenų rinkimo metodai: apklausa žodžiu, apklausa raštu¹, turinio analizė, statistinių duomenų analizė. Kokybiniuose tyrimuose rekomenduojamas ekspertų interviu (nestruktūruotas arba pusiau struktūruotas), interviu (nestruktūruotas arba pusiau struktūruotas), grupinės diskusijos dar kitaip vadinamos focus grupėmis, stebėjimas (nestandartizuotas, iš dalies standartizuotas), dokumentų analizė. Lyginamuosiuose tyrimuose gali būti atliekama politinių sistemų, režimų, partijų, užsienio politikos, konfliktų ar kitų reiškinių lyginamoji analizė, apklausų, atliktų įvairiose šalyse, duomenų palyginimas, naudojant tarptautinių sociologinių apklausų duomenis (pavyzdžiui, Eurobarometro, Europos vertybių tyrimo ir kt.), nacionalinės statistikos duomenis. Atliekant lyginamąjį tyrimą svarbu tinkamai pasirinkti tyrimo vienetus. Pasirinkus kardinaliai besiskiriančius vienetus (pavyzdžiui, vienpartinę autoritarinės valstybės X partinę sistemą ir daugiapartinę demokratinės valstybės Y partinę sistemą) palyginimas tampa beveik neįmanomas, nes nėra bendrų atskaitos taškų. Todėl patartina pasirinkti tyrimo vienetus, kurie iš principo yra palyginami. Atliekant vieno atvejo studiją, t. y. pasirinkus vieną tyrimo vienetą, patartina kelias analizės pastraipas skirti šio vieneto išskirtinumo aprašymui, pateikiant informaciją apie tai, kaip šis tyrimo vienetas atrodo kitų panašių vienetų kontekste. Pavyzdžiui, rašant apie valstybės X partinę sistemą, galima tekste paminėti, kuo ši sistema yra ypatinga ir kaip ji išikomponuoja kitų pasaulio valstybių partinių sistemų kontekste.

Magistrantai taip pat gali taikyti mišrių metodų prieigą ir derinti kiekybinius ir kokybinius duomenų rinkimo metodus, atliekant kiekybinius, kokybinius ar lyginamuosius tyrimus. Taikant mišrių metodų prieigą, skirtingi informacijos šaltiniai derinami, siekiant surinkti ir kiekybinius, ir kokybinius empirinius duomenis². Derinimu siekiama, kad vienu metodu surinkti ar išanalizuoti duomenys papildytų ar patikrintų kitu metodu surinktus ar išanalizuotus duomenis, pagrįsti rezultatus skirtingais duomenų šaltiniais, surinkti įvairesnius empirinius duomenis.

Duomenų analizės metodų pasirinkimas priklauso nuo surinktų duomenų tipo (kiekybiniai ar kiekybiniai duomenys). Kiekybinių, apklausų duomenų analizei naudotina aprašomoji ir inferencinė statistika, taikytinas duomenų apdorojimas kompiuterinėmis statistinėmis programomis, pavyzdžiui, SPSS (angl. *Statistical Package for Social Sciences*). Dokumentų analizėje gali būti taikoma kiekybinė turinio (pavyzdžiui, temų, problemų ir kt. vaizdavimo intensyvumo pasirinktame šaltinyje) analizė ir kokybinė turinio analizė (identifikuojamos teminės kategorijos, kurių pagrindu pateikiamas sisteminis tiriamo reiškinių vertinimas).

Teorinio pobūdžio magistro baigiamajame darbe gali būti analizuojamos politinės, tarptautinių santykių, geopolitikos, politinės filosofijos, tarptautinės politinės ekonomijos teorijos, koncepcijos ir paradigmos ar politinės idėjos ir/ar jų istorija. Gali būti analizuojamas istorinis idėjų vystymasis, lyginamos skirtingos teorijos, aiškinančios tą patį politinį ar socialinį reiškinį, lyginamos skirtingų politikos mokyklų teorijos ir pan. Teorinių darbų dėstymo skyrių ir poskyrių reikalingumą apibrėžia pasirinkta tyrimo problema. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teorinio pobūdžio magistro baigiamajame darbe privalo būti pateikiama išsami pasirinktos problemos analizė (o ne tik esamų

¹ Plačiau apie apklausos būdus žr. Inga Gaižauskaitė ir Svajonė Mikėnė, *Socialinių tyrimų metodai: apklausa* (Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2014), 56–88.

² Plačiau apie mišrių metodų tyrimo prieigą žr. *Designing and conducting mixed methods research* (Thousand Oaks(Calf.): Sage Publications, 2011).

teorijų ar autorių minčių aprašymas) bei visapusiškas skaitytų autorių darbų vertinimas ir kritika. Teorinio pobūdžio magistro baigiamajame darbe yra ginama tam tikra darbo autoriaus(-ės) teorinė argumentacija, pateikiamos išvalgos, arba nurodoma kokie nauji aspektai yra išskirti nagrinėjant pasirinktą temą.

Bendra pastaba dėl skyrių ir poskyrių. Jų gali būti tiek, kiek reikalauja darbo tema ir specifika. Tačiau svarbu, jog kiekvienas skyrius ir poskyris turėtų aiškią pridėtinę vertę temos atskleidimui ir jie būtų nuosekliai ir logiškai vieni su kitais susiję. Visi darbo skyriai tiek savo apimtimi, tiek ir savo kokybe neturi per daug skirtis. Patariama dėstyti skyrius formuluoti pagal išsikeltus uždavinius. Nepageidautina išskirti į atskirą poskyrį ar skyrių tekstą, trumpesni nei vienas puslapis.

Išvadose pateikiami svarbiausi magistro baigiamojo darbo rezultatai, kurie išplaukia iš darbo problemos, tikslo ir uždavinių. Empirinio pobūdžio darbų išvadose pateikiami hipotezės(-ių) (jei buvo keltos)/ginamojo(-ųjų) teiginio(-ių) patvirtinimo ar paneigimo faktai bei argumentacija. Išvados nėra paprasta teksto santrauka, tai – atlikto tyrimo rezultatai.

Rekomendacijose pateikiami galimi realūs problemos sprendimo būdai ir/ar siūlomos naujos tyrinėjimų temos. Teoriniuose darbuose rekomendacijų formulavimas nėra būtinas.

Literatūros ir šaltinių sąrašė abėcėlės tvarka nurodomi naudoti tyrinėjimai ir šaltiniai (pradžioje pateikiami lotyniškosios abėcėlės, vėliau kitų abėcėlių tyrinėjimai ir šaltiniai). Surašomi tik tie tyrinėjimai ir šaltiniai, kurie buvo minimi darbe (bibliografinių aprašų pavyzdžiai pateikiami pirmame priede). Patariama šaltinių sąrašė išskirti dokumentus pagal tipus, o literatūros sąrašė – tyrinėjimus ir politinę publicistiką bei nurodyti oficialias internetines svetaines. Literatūros ir šaltinių sąrašo numeracija yra nuosekli (žr. Antrą priedą).

5. Kas yra plagiatas ir kaip jo išvengti?

Plagijavimas yra laikomas vienu didžiausių akademinės bendruomenės nusižengimų ir yra vertinamas kaip sukčiavimas. Plagijavimą galima apibrėžti kaip *svetimų minčių arba kitų autorių darbo pateikimą kaip savo* („Pažodinis kito autoriaus teksto perrašymas nenurodant šaltinio arba nurodant šaltinį, tačiau neišskiriant perrašyto teksto kabutėmis laikomas plagiatu, jei tokio teksto darbe yra daugiau nei pusė puslapio, t. y. 900 spaudos ženklų, įskaitant tarpus“³). Plagijavimas bus ir tuo atveju, jei nebus tikslių nuorodų į aptariamų arba perfrazuojamų kitų autorių mintis („Kito autoriaus teksto perfrazavimas nenurodant šaltinio laikomas plagiatu, jei tokio teksto darbe yra daugiau nei vienas puslapis, t. y. 1800 spaudos ženklų, įskaitant tarpus“⁴). Plagijavimas įmanomas net tuo atveju, jei neteisingai arba nepakankamai perfrazuojamos kitų autorių mintys, nepaisant to, jog originalus šaltinis yra nurodomas. Kitaip tariant, net jei nuorodoje yra pateikiamas šaltinio bibliografinis aprašas, tačiau paimtasis sakinytis yra pakeistas tik minimaliai (pakeičiant du ar tris žodžius), toks atvejis taip pat bus laikomas plagijavimu. Todėl geriausia arba perpasakoti mintį savais žodžiais taip, kad visa sakinio struktūra ir absoliuti dauguma žodžių būtų pakeisti, arba pacituoti sakinį/pastraipą. Svarbu atsiminti, kad magistro baigiamasis darbas (kaip ir bet koks kitas akademinis tekstas) yra autorinis darbas, todėl visa, kas nėra kabutėse arba nėra nuorodų, yra laikoma magistranto(-ės) originaliomis mintimis ir žodžiais. Be to, plagijavimu laikoma, jei magistro darbo tekste, lentelėse ar paveiksluose yra pateikiami duomenys nenurodant šaltinio, išskyrus tuos atvejus, kai duomenys yra surinkti paties autoriaus(-ės)⁵, arba magistro darbas jau anksčiau buvo pristatytas ir gintas šiame ar kitame Lietuvos ar užsienio universitete. Tęstinių darbų atveju tekste turi būti nurodyta, kurios dalys yra paimtos iš ankstesnių to paties autoriaus(-ės) darbų.

³ „Nutarimas dėl Mykolo Romerio universiteto studijų rezultatų vertinimo tvarkos, patvirtintos senato 2012 m. kovo 16 d., Nr. 1SN-30, pakeitimo“, 2012 m. lapkričio 20 d., Nr. 1SN-10, žiūrėta 2015 09 15, http://www.mruni.eu/lt/universitetas/fakultetai/politikos_ir_vadybos_fakultetas/etikos_komisija/dokumentai_straipsniai_apie_etika/.

⁴ Ten pat.

⁵ Po visomis lentelėmis, grafikais ir paveikslais turi būti nurodytas šaltinis (žr. Trečią priedą).

Pagal MRU reikalavimus, parašius magistro baigiamąjį darbą magistrantas(-ė) užpildo patvirtinimą apie atlikto darbo savarankiškumą⁶. (Žr. Dačiulytė, Rūta, Jonas Jagminas ir Saulius Nefas. *Kursinių, bakalaurinių ir magistrinių darbų rengimo metodiniai nurodymai*.)

Geriausias būdas išvengti plagijavimo – tiksliai laikytis akademinio rašymo taisyklių. Galimi trys būdai, kaip panaudoti kito autoriaus mintis savo tekste: tiksliai citata, perfrazavimas ir apibendrinimas. Citatos atveju kabutėse žodis į žodį, nieko nekeičiant, perrašoma autoriaus(-ės) mintis ir nurodoma iš kur citata paimta, pateikiant puslapio(-ių) skaičių. Apibendrinimo ir perfrazavimo atvejais tekstas savais žodžiais perpasakojamas glaustai, nekeičiant minties ir terminologijos. Perfrazavimas nuo apibendrinimo skiriasi tuo, kad apibendrinimo atveju pagrindinė autoriaus(-ės) mintis iškeliamą į priekį, o detalės pateikiamos po to; perfrazavimo atveju teksto argumentacijos eiga – nekeičiama. Visais atvejais turi būti aišku, kur prasideda ir kur baigiasi kito autoriaus(-ės) mintys (teiginiai, nuomonė, išvados ir t.t.). Pradedant pristatyti kitų autorių mintis, rekomenduojamos tokios formuluotės: „X nuomone“, „X teigimu“, „X teigia/pabrėžia/išskiria“, „Kaip nurodo X“, „Pasak X“ ir pan., toliau yra pateikiama citata, apibendrintas ar perfrazuotas tekstas ir dedama nuoroda, kuri žymi kitų autorių minčių pabaigą. Nuorojoje – pateikiamas šaltinio pilnas bibliografinis aprašas, nurodant puslapį(-ius).

6. Citavimo sistemos

Akademiniuose darbuose naudojami įvairūs nuorodų ir bibliografinio aprašo standartai. 2015 m. birželio 22 d. MRU Senatas priėmė nutarimą (Nr. 1SN-43), pagal kurį Politikos mokslų institutas rekomenduoja naudoti Čikagos bibliografinio aprašo standarto pirmą variantą „nuorodos ir bibliografija“ (angl. „notes and bibliography“). Naudojant šį standartą tekste yra dedama automatinė nuoroda kiekvieno puslapio apačioje, kur pateikiamas pilnas šaltinio bibliografinis aprašas, ar jo sutrumpinimas (jei šaltinis vartojamas antrą ar X kartą) bei pateikiamas magistro darbo pabaigoje literatūros ir šaltinių bibliografinis aprašas. Nuorodų raidžių dydis – 10 pt, intervalas – 1 pt. (žr. Ketvirtą priedą).

Bendra pastaba. Atkreipiame dėmesį, jog skiriasi nuorodų ir bibliografinio aprašo sudarymo tvarka.

7. Magistro baigiamojo darbo pristatymas viešo gynimo metu

Rekomenduojama: titulinėje skaidrėje pateikti temos pavadinimą, Jūsų ir vadovo pavardes; tolesnėse skaidrėse – tyrimo objektą, tikslą, hipotezę (temos aktualumą ir problemą plačiau galima aptarti žodžiu), uždavinius, susiejant su tyrimo metodais, apibendrintais tyrimo rezultatais, išvadomis ir rekomendacijomis.

Pristatymo trukmė – 10 minučių. Pristatymui tikslinga yra parengti 8–10 skaidrių. Tekstas skaidrėse – tai trumpi teiginiai, bet ne tekstas, perkeltas iš magistro baigiamojo darbo. Taip pat, patartina nedėti į skaidres didelės apimties lentelių, talpinančių daug statistinių duomenų – jei dedamos lentelės, jos turi būti itin lakoniškos. Tiksliau yra rodyti grafikus ir schemas.

Siūloma parengti vieno puslapio apimties trumpą pranešimo planą su esminiais dalykais, kuriuos norima pasakyti žodžiu ir kurių nėra pranešimo skaidrėse.

Rekomenduojama pranešimo neskaityti!

Atsakymų į recenzijoje iškeltus klausimus bei komisijos klausimus trukmė nėra ribojama.

⁶ „Nutarimas dėl Mykolo Romerio universiteto studijų rezultatų vertinimo tvarkos, patvirtintos senato 2012 m. kovo 16 d., Nr. 1SN-30, pakeitimo“.

Pirmas priedas. Bibliografinių aprašų pavyzdžiai

Vieno autoriaus knygos aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. *Knygos antraštė: paantraštė.* Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdys:

Brzezinski, Zbigniew. *Strateginės įžvalgos. Amerika ir pasaulio galios krizė.* Vilnius: Versus Aureus, 2013.

Dviejų ir trijų autorių knygos aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas ir autoriaus vardas pavardė. *Knygos antraštė: paantraštė.* Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdys:

Keukeleire, Stephan and Jennifer MacNaughtan. *The Foreign Policy of the European Union.* Hampshire: Palgrave Macmillan, 2008.

Pastaba. Jei knyga yra lietuvių kalba, tarp autorių pavardžių rašoma „ir“, jei anglų kalba – „and“.

Pavyzdys:

Račius, Egdūnas ir Egidijus Gailiūnas. *Terorizmo žinynas.* Vilnius: Žara, 2005.

Keturių ir daugiau autorių knygos aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas, autoriaus vardas pavardė, (išvardijami visi autoriai, prieš paskutinio autoriaus vardą ir pavardę rašoma „ir“/„and“). *Knygos antraštė: paantraštė.* Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdys

Motieka, Egidijus, Žvivilė Dambrauskaitė, Teodora Gaidytė, Marat Iliyasov, Laurynas Kasčiūnas ir Laura Kirvelytė. *Nepriklausomų valstybių sandraugos raidos tendencijos: integraciją skatinantys ir ribojantys veiksniai.* Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2007.

Kai knygos autorius yra sudarytojas, aprašo tvarka: Knygos sudarytojo pavardė, vardas, sud./ed./eds. *Knygos antraštė: paantraštė.* Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdys

Aleksandravičius, Povilas, sud. *Europos galia pasaulyje=L'Europe en tant que puissance mondiale.* Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2010.

Kai knygos autorius yra institucija, aprašo tvarka: Institucija. *Knygos antraštė: paantraštė.* Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdžiai:

University of Chicago Press. *The Chicago Manual of Style.* 16th ed. Chicago: University of Chicago Press, 2010.

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija. *Pasaulis 2030.* Kaunas: Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras, 2012.

Elektroninės knygos aprašo tvarka: tokia pati kaip ir spausdintos knygos, išskyrus, tai, kad papildomai nurodoma: Žiūrėjimo laikas. Elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Poirson, Timothy and Robert L. Oprisko, eds. *Caliphates and Islamic Global Politics.* Bristol: E-International Relations Publishing, 2014. Žiūrėta 2015 10 20.

<http://www.e-ir.info/wp-content/uploads/2015/09/Caliphates-and-Islamic-Global-Politics-E-IR.pdf>.

Knygos skyriaus ar straipsnio aprašo tvarka: Knygos skyriaus ar straipsnio autoriaus pavardė, vardas. „Antraštė: paantraštė“. Iš/In *Knygos antraštė: paantraštė,* Knygos autorių/sudarytojų vardas (-ai) pavardė(-s), puslapių skaičiai. Išleidimo vieta: leidykla, metai.

Pavyzdys:

Norkevičius, Mindaugas. „Subregioninio bendradarbiavimo strategijos ir kryptys Lenkijos užsienio politikoje“. Iš *Jaunųjų politologų darbai*, sud. Liutauras Gudžinskas, 104–123. Vilnius: Eugrimas, 2014.

Straipsnio spausdintame žurnale aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. „Straipsnio antraštė: paantraštė.“ *Žurnalo pavadinimas* tomo/volume skaičius, nr./no. skaičius (metai): puslapių skaičius.

Pavyzdys:

Repečkaitė, Daiva. „Japonijos imigracijos politika: užvertos paradinės durys ir performatyvi migracija.“ *Politologija* 56, nr. 4 (2009): 103–126.

Straipsnio elektroniniame žurnale aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. „Straipsnio antraštė: paantraštė.“ *Žurnalo pavadinimas* tomo/volume skaičius, nr./no. skaičius (metai): puslapių skaičius. Žiūrėjimo laikas. Elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Butrimas, Vytautas. „Nacionalinis saugumas ir tarptautinės politikos iššūkiai pasaulyje po Stuxnet atsiradimo.“ *Lietuvos metinė strateginė apžvalga 2013–2014* 12 (2014): 9–30. Žiūrėta 2015 10 21. <http://www.lka.lt/lt/mokslines-veiklas/leidiniai/lietuvos-metine-strategine-apzvalga.html>.

Straipsnio spausdintame dienraštyje ar savaitraštyje aprašo tvarka:

Autoriaus pavardė, vardas. „Straipsnio antraštė: paantraštė.“ *Dienraščio/Savaitraščio pavadinimas*, metai, mėnuo, diena.

Pavyzdys:

Kirvelytė, Laura. „Bazinės derybos – rusų naudai.“ *Atgimimas*, 2012, rugpjūčio 24.

Straipsnio elektroniniame dienraštyje ar savaitraštyje aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. „Straipsnio antraštė: paantraštė.“ *Dienraščio/Savaitraščio pavadinimas*, metai, mėnuo, diena. Žiūrėjimo laikas. Elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Ragauskas, Rimvydas ir Matas Noreika. „Saudo Arabija ketina toliau mušti žemyn naftos kainas.“ *Verslo žinios*, 2014, spalio 3. Žiūrėta 2015 10 21. <http://vz.lt/archive/article/2014/10/3/saudo-arabija-ketina-toliau-musti-zemyn-naftos-kainas#ixzz3KjVrbUE6>.

Tarptautinių dokumentų aprašo tvarka: „Antraštė.“ Žiūrėjimo laikas. Elektroninis adresas.

Pavyzdys:

„The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration). Bangkok, August 8, 1967.“ Žiūrėta 2015 09 15. <http://www.asean.org/component/zoo/item/the-asean-declaration-bangkok-declaration>.

Lietuvos Respublikos teisės aktų aprašo tvarka: „Antraštė.“ *Leidinio antraštė* tomas, numeris (metai).

Pavyzdys:

„Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas.“ *Valstybės žinios* 22, nr. 635 (1992).

Lietuvos Respublikos dokumentų, prieinamų internetu, aprašo tvarka: „Antraštė.“ Žiūrėjimo laikas. Elektroninis adresas.

Pavyzdžiai:

„Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1992 m. lapkričio 2 d.“ Žiūrėta 2015 11 06. <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>.

„Lietuvos Respublikos Seimo nauja nutarimo redakcija Dėl nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo, 2012, liepos 1, Nr. XI-2131.“ Žiūrėta 2015 09 15. http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=429234.

Nepublikuotų šaltinių (disertacijos, magistro baigiamojo darbo) aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. „Antraštė“. Tipas, universitetas, metai.

Pavyzdžiai:

Jakštaitė, Gerda. „Rusijos sulaikymo ir įtraukimo strategijos šiuolaikinėje JAV užsienio politikoje ir Baltijos šalių reikšmingumas.“ Daktaro disertacija, Vytauto Didžiojo universitetas, 2012.

Pūtys, Mantas. „Europos Sąjungos neefektyvaus bendradarbiavimo su Viduržemio jūros pakrantės Artimųjų Rytų šalimis priežasčių tyrimas.“ Magistro baigiamasis darbas, Mykolo Romerio universitetas, 2014.

Konferencijos pranešimo aprašo tvarka: Autoriaus pavardė, vardas. „Pranešimo pavadinimas.“ Pranešimas pristatytas konferencijoje X, vieta, data.

Pavyzdys:

Medalinskas, Alvydas. „Maidano Ukraina: ką pakeitė šie metai?“ Pranešimas pristatytas Maidano metinės: kas pasikeitė Ukrainoje, Lietuvoje, Europoje? Vilnius: MRU, 2014, lapkričio 20.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

Tyrinėjimai:

1. Morgenthau, Hans J. *Politika tarp valstybių: kova dėl galios ir taikos*. Vilnius: Margi raštai, 2011.
2. Poirson, Timothy and Robert L. Oprisko, eds. *Caliphates and Islamic Global Politics*. Bristol: E-International Relations Publishing, 2014. Žiūrėta 2015 10 20. <http://www.e-ir.info/wp-content/uploads/2015/09/Caliphates-and-Islamic-Global-Politics-E-IR.pdf>.
3. Zhao, Suisheng. "Foreign Policy Implications of Chinese Nationalism Revisited: the Trident Turn." *Journal of Contemporary China* 22 (2013): 535–553.

Šaltiniai:

ASEAN organizacijos dokumentai:

1. "The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration). Bangkok, August 8, 1967." Žiūrėta 2015 09 15. <http://www.asean.org/component/zoo/item/the-asean-declaration-bangkok-declaration>.

PPO dokumentai:

2. "Agriculture: Negotiations: Chairperson's texts 2008. December 9, 2008." Žiūrėta 2015 09 15. https://www.wto.org/english/tratop_e/agric_e/chair_texts08_e.htm.

Šanchajaus bendradarbiavimo organizacijos dokumentai:

3. "Astana Declaration of the 10th Anniversary of the Shanghai Cooperation Organisation. June 15, 2011." Žiūrėta 2015 09 15. <http://www.sectso.org/EN123/show.asp?id=294>.

Statistiniai šaltiniai:

4. "The World Factbook." Žiūrėta 2015 09 15. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.

Politinė publicistika:

5. "Q&A: South China Sea dispute." *BBC News*, April 17, 2015. Žiūrėta 2015 09 15. <http://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-13748349>.
6. Wong, Edward. "China Announces 12,2% Increase in Military Budget." *The New York Times*, March 5, 2014. Žiūrėta 2015 09 15. http://www.nytimes.com/2014/03/06/world/asia/china-military-budget.html?_r=2.

Internetinės svetainės:

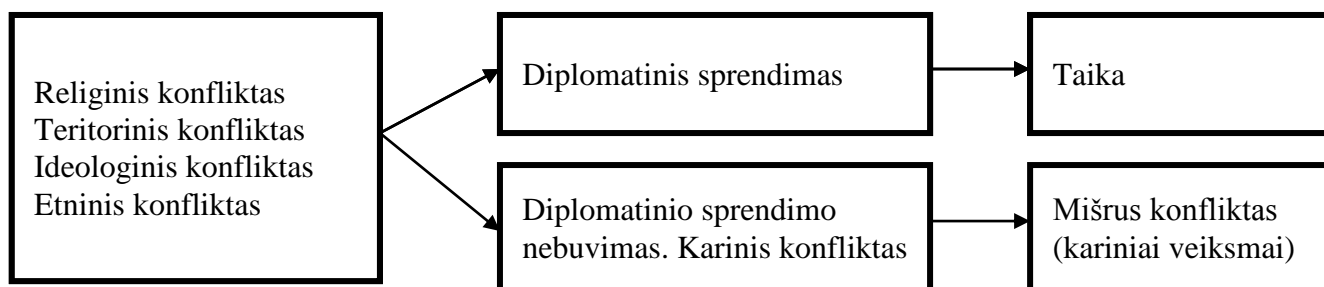
Global Firepower (GFP). <http://www.globalfirepower.com/>.

Human Rights Watch. <http://www.hrw.org/world-report/2014>.

National Bureau of Statistics of China. <http://www.stats.gov.cn/english/>.

Trečias priedas. Lentelių, paveikslų ir grafikų pateikimo pavyzdžiai⁷

1 pav. **Konflikto dinamika**

Šaltinis: Sudaryta darbo autoriaus, remiantis: Wallensteen, Peter. *Understanding Conflict Resolution: War, Peace and the Global System*. 3rd ed. London: SAGE Publications, 2012. Žiūrėta 2015 09 15.

https://books.google.lt/books?hl=en&lr=&id=19mZwBDucr8C&oi=fnd&pg=PP2&dq=Contemporary+Conflict+Resolution&ots=g71A_bCvpu&sig=kGKsuq9I2M2EOxSDgJepbPapTmc&redir_esc=y#v=onepage&q=Contemporary%20Conflict%20Resolution&f=false.

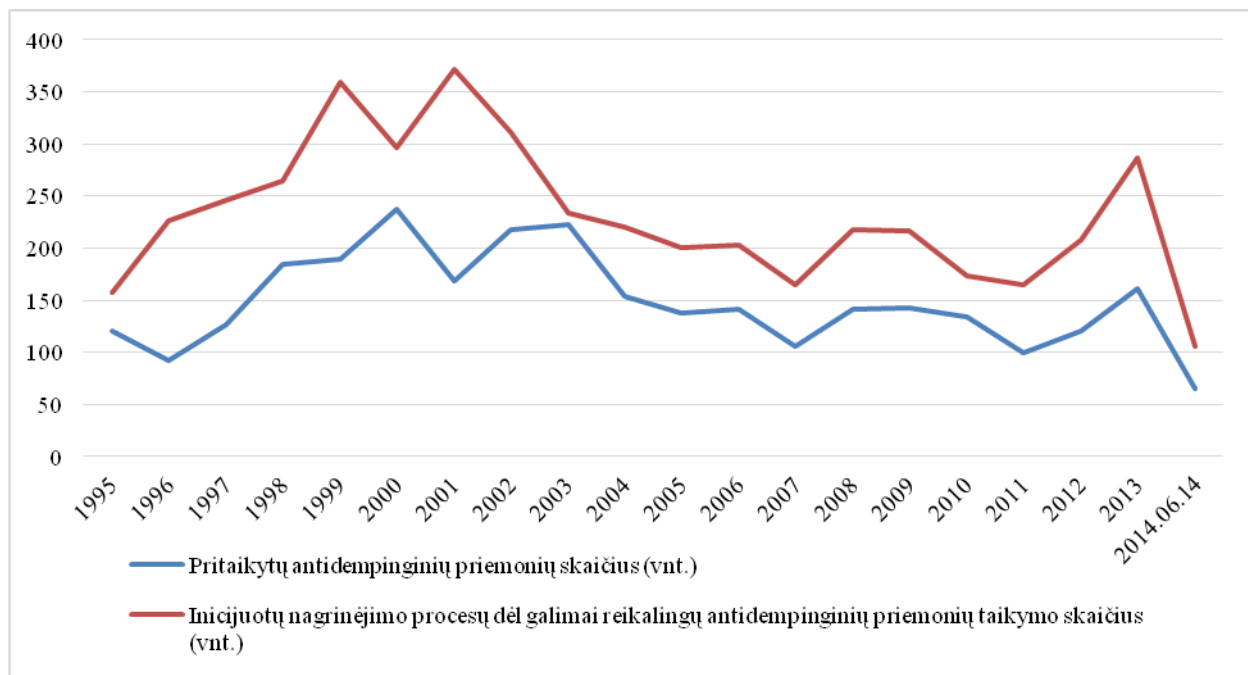
1 lentelė. **2011–2015 m. konfliktai pasaulyje**

Valstybė	Konflikto pradžia (metai)	Tarptautinis/vidaus konfliktas
Egiptas	2011 m.	Vidaus konfliktas
Irakas	2011 m.	Vidaus konfliktas
Jemenas	2011 m.	Vidaus konfliktas
Libanas	2011 m.	Tarptautinis konfliktas
Libija	2011 m.	Vidaus konfliktas
Sirija	2011 m.	Vidaus konfliktas
Sudanas	2011 m.	Vidaus konfliktas
CAR	2012 m.	Vidaus konfliktas
Malis	2012 m.	Vidaus konfliktas
Mozambikas	2013 m.	Vidaus konfliktas
Pietų Sudanas	2013 m.	Vidaus konfliktas
Ukraina	2014 m.	Tarptautinis konfliktas

Šaltinis: Sudaryta darbo autoriaus, remiantis šaltiniu: “Armed Conflict Database. Monitoring Conflicts Worldwide”. Žiūrėta 2015 05 27. <http://acd.iiss.org/>.

⁷ Lentelės ir paveikslo pavyzdžiai yra pateikiami iš Gedimino Burjano magistro darbo, rašančio tema „Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nuolatinių narių interesų, sprendžiant konfliktus, lyginamoji analizė“. Grafiko pavyzdys yra pateiktas iš Rūtos Bajarūnaitės apginto 2015 m. magistro darbo „Pertrauka Dohos derybų raunde: priežastys ir galimi jo baigties scenarijai“.

2 pav. Pasaulinės antidempingo tendencijos

Šaltinis: Sudaryta autorės, pagal PPO pateiktą antidempingo statistiką: “Anti-dumping”. Žiūrėta 2014 12 20. http://www.wto.org/english/tratop_e/adp_e/adp_e.htm.

Ketvirtas priedas. Citavimo ir nuorodų rašymo pavyzdžiai

Vieno autoriaus knygos nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, *Knygos antraštė: paantraštė* (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Zbigniew Brzezinski, *Strateginės įžvalgos. Amerika ir pasaulio galios krizė* (Vilnius: Versus Aureus, 2013), 27.

Citavimo pavyzdys:

Z. Brzezinski teigimu, 21 a. pradžioje „[...] geopolitinė realybė pasikeitė iš esmės: jėgų pusiausvyros ir ekonominių galių centrai pasislinko nuo Atlanto link Ramiojo vandenyno, iš Vakarų į Rytus“⁸.

Pastaba: Laužtiniai skliaustai nurodo, jog dalis teksto – neįtraukta į pažodinę citatą.

Dviejų ir trijų autorių knygos nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė ir autoriaus vardas pavardė, *Knygos antraštė: paantraštė* (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Stephan Keukeleire and Jennifer MacNaughtan, *The Foreign Policy of the European Union*, (Hampshire: Palgrave Macmillan, 2008), 33–34.

Pastaba. Jei knyga yra lietuvių kalba, tarp autorių pavardžių rašoma „ir“, jei anglų kalba – „and“.

Keturių ir daugiau autorių knygos nuorodos tvarka: Pirmo autoriaus vardas ir pavardė et al., *Knygos antraštė: paantraštė* (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Egidijus Motieka et. al., *Nepriklausomų valstybių sandraugos raidos tendencijos: integraciją skatinantys ir ribojantys veiksniai* (Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2007), 11.

Kai knygos autorius yra sudarytojas, nuorodos tvarka: Knygos sudarytojo vardas pavardė, sud./ed./eds., *Knygos antraštė: paantraštė* (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Povilas Aleksandravičius, sud., *Europos galia pasaulyje=L'Europe en tant que puissance mondiale* (Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2010), 62–64.

Kai knygos autorius yra institucija, nuorodos tvarka: Institucija, *Knygos antraštė: paantraštė* (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, *Pasaulis 2030* (Kaunas: Lietuvos kariuomenės Karo kartografijos centras, 2012), 16–18.

Elektroninės knygos nuorodos tvarka: tokia pati kaip ir spausdintos knygos, išskyrus, tai, kad papildomai nurodoma: žiūrėjimo laikas, elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Timothy Poirson and Robert L. Oprisko, eds., *Caliphates and Islamic Global Politics* (Bristol: E-International Relations Publishing, 2014), žiūrėta 2015 10 20, <http://www.e-ir.info/wp-content/uploads/2015/09/Caliphates-and-Islamic-Global-Politics-E-IR.pdf>.

Knygos skyriaus ar straipsnio nuorodos tvarka: Knygos skyriaus ar straipsnio autoriaus vardas pavardė, „Antraštė: paantraštė,“ iš/in *Knygos antraštė: paantraštė*, knygos autorių/sudarytojų pirmo vardas pavardė et al. (Išleidimo vieta: leidykla, metai), puslapių skaičiai.

Pavyzdys:

⁸ Zbigniew Brzezinski, *Strateginės įžvalgos. Amerika ir pasaulio galios krizė* (Vilnius: Versus Aureus, 2013), 27.

Mindaugas Norkevičius, „Subregioninio bendradarbiavimo strategijos ir kryptys Lenkijos užsienio politikoje,“ iš *Jaunųjų politologų darbai*, sud. Liutauras Gudžinskas (Vilnius: Eugrimas, 2014), 104–123.

Straipsnio spausdintame žurnale nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, „Straipsnio antraštė: paantraštė,“ *Žurnalo pavadinimas* tomo/volume skaičius, nr./no. skaičius (metai): puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Daiva Repečkaitė, „Japonijos imigracijos politika: užvertos paradinės durys ir performatyvi migracija,“ *Politologija* 56, nr. 4 (2009): 119.

Citavimo pavyzdys:

D. Repečkaitė teigia, jog „Nepaisant griežtų apribojimų ir neigiamo požiūrio į užsieniečius, jų skaičius Japonijoje didėja“⁹.

Straipsnio elektroniniame žurnale nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, „Straipsnio antraštė: paantraštė,“ *Žurnalo pavadinimas* tomo/volume skaičius, nr./no. skaičius (metai): puslapio(-ių) skaičius, žiūrėjimo laikas, elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Vytautas Butrimas, „Nacionalinis saugumas ir tarptautinės politikos iššūkiai pasaulyje po Stuxnet atsiradimo,“ *Lietuvos metinė strateginė apžvalga 2013–2014* 12 (2014): 14, žiūrėta 2015 10 21, <http://www.lka.lt/lt/mokslina-veikla/leidiniai/lietuvos-metine-strategine-apzvalga.html>.

Citavimo pavyzdys:

V. Butrimas teigia, jog „Stuxnet atsiradimas yra panašus į Hirosimos atvejį, turint galvoje pakitusią mąstymo sanklodą kibernetinio saugumo ir tarptautinių santykių srityje“¹⁰.

Straipsnio spausdintame dienraštyje ar savaitraštyje nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, „Straipsnio antraštė: paantraštė,“ *Dienraščio/Savaitraščio pavadinimas*, metai, mėnuo diena, puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdys:

Laura Kirvelytė, „Bazinės derybos – rusų naudai,“ *Atgimimas*, 2012, rugpjūčio 24, 11.

Citavimo pavyzdys:

L. Kirvelytė straipsnyje „Bazinės derybos – rusų naudai“ pabrėžia, jog „[...] šiandien Rusijos karinės bazės yra visose buvusios SSRS valstybėse. Išskyrus, [...] tris Baltijos šalis [...] ir dar – save izoliavusį Turkmenistaną“¹¹.

Straipsnio elektroniniame dienraštyje ar savaitraštyje nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, „Straipsnio antraštė: paantraštė,“ *Dienraščio/Savaitraščio pavadinimas*, metai, mėnuo diena, žiūrėjimo laikas, elektroninis adresas.

Pavyzdys:

Rimvydas Ragauskas ir Matas Noreika, „Saudo Arabija ketina toliau mušti žemyn naftos kainas,“ *Verslo žinios*, 2014, spalio 3, žiūrėta 2015 10 21, <http://vz.lt/archive/article/2014/10/3/saudo-arabija-ketina-toliau-musti-zemyn-naftos-kainas#ixzz3KjVrbUE6>.

Citavimo pavyzdys:

Pasak R. Ragausko, „[...] Saudo Arabija yra nusitaikiusi į sparčiai augančias ekonomikas, pirmiausiai Kiniją. Čia susiduriama su stiprėjančia konkurencija iš tokių valstybių kaip Iranas ir

⁹ Daiva Repečkaitė, „Japonijos imigracijos politika: užvertos paradinės durys ir performatyvi migracija,“ *Politologija* 56, nr. 4 (2009): 119.

¹⁰ Vytautas Butrimas, „Nacionalinis saugumas ir tarptautinės politikos iššūkiai pasaulyje po Stuxnet atsiradimo,“ *Lietuvos metinė strateginė apžvalga 2013–2014* 12 (2014): 14, žiūrėta 2015 10 21, <http://www.lka.lt/lt/mokslina-veikla/leidiniai/lietuvos-metine-strategine-apzvalga.html>.

¹¹ Laura Kirvelytė, „Bazinės derybos – rusų naudai“, *Atgimimas*, 2012, rugpjūčio 24, 11.

Irakas. „Statista“ duomenimis, 2013 m. Saudo Arabijos nafta sudarė 19% viso Kinijos naftos importo, palyginimui Irano ir Irako po 8%¹².

Pastaba. Jei straipsnio autorius nėra nurodytas, nurodomas straipsnio pavadinimas, jei nėra nei autoriaus ir pavadinimo, nurodoma organizacija kaip leidinio autorė.

Tarptautinių dokumentų nuorodos tvarka: „Antraštė,“ žiūrėjimo laikas, elektroninis adresas.

Pavyzdys:

„The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration). Bangkok, August 8, 1967,“ žiūrėta 2015 09 15, <http://www.asean.org/component/zoo/item/the-asean-declaration-bangkok-declaration>.

Lietuvos Respublikos teisės aktų nuorodos tvarka: „Antraštė,“ *Leidinio antraštė* tomas, numeris (metai).

Pavyzdys:

„Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas,“ *Valstybės žinios* 22, nr. 635 (1992).

Lietuvos Respublikos dokumentų, prieinamų internetu, nuorodos tvarka: „Antraštė,“ žiūrėjimo laikas, elektroninis adresas.

Pavyzdžiai:

„Lietuvos Respublikos Konstitucija, 1992 m. lapkričio 2 d,“ žiūrėta 2015 11 06, <http://www3.lrs.lt/home/Konstitucija/Konstitucija.htm>.

„Lietuvos Respublikos Seimo nauja nutarimo redakcija Dėl nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo, 2012, liepos 1, Nr. XI-2131,“ žiūrėta 2015 09 15, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=429234.

Nepublikuotų šaltinių (disertacijos, magistro baigiamojo darbo) nuorodos tvarka: Autoriaus vardas pavardė, „Antraštė“ (Tipas, universitetas, metai), puslapio(-ių) skaičius.

Pavyzdžiai:

Gerda Jakštaitė, „Rusijos sulaikymo ir įtraukimo strategijos šiuolaikinėje JAV užsienio politikoje ir Baltijos šalių reikšmingumas“ (Daktaro disertacija, Vytauto Didžiojo universitetas, 2012), 104.

Mantas Pūtys, „Europos Sąjungos neefektyvaus bendradarbiavimo su Viduržemio jūros pakrantės Artimųjų Rytų šalimis priežasčių tyrimas“ (Magistro baigiamasis darbas, Mykolo Romerio universitetas, 2014), 21–22.

Citavimo pavyzdžiai:

G. Jakštaitės nuomone, „[...] šiuolaikinėje JAV užsienio politikoje santykiuose su Rusija pastebimas sulaikymo ir įtraukimo strategių taikymo tęstinumas [...]“¹³.

M. Pūtys teigia, jog „per mažas ES dėmesys demokratizacijos ir liberalių reformų skatinimui ir per didelis susikoncentravimas į saugumą prisidėjo prie 2011 m. prasidėjusių sukilimų prieš autoritarinius režimus Artimuosiuose Rytuose“¹⁴.

Konferencijos pranešimo nuorodos tvarka: Autoriaus vardas, pavardė, „Pranešimo pavadinimas“ (pranešimas pristatytas konferencijoje X, vieta, data).

Pavyzdys:

Alvydas Medalinskas. „Maidano Ukraina: ką pakeitė šie metai?“ (pranešimas pristatytas Maidano metinės: kas pasikeitė Ukrainoje, Lietuvoje, Europoje? Vilnius: MRU, 2014, lapkričio 20).

¹² Rimvydas Ragauskas ir Matas Noreika, „Saudo Arabija ketina toliau mušti žemyn naftos kainas,“ *Verslo žinios*, 2014, spalio 3, žiūrėta 2015 10 21, <http://vz.lt/archive/article/2014/10/3/saudo-arabija-ketina-toliau-musti-zemyn-naftos-kainas#ixzz3KjVrbUE6>.

¹³ Gerda Jakštaitė, „Rusijos sulaikymo ir įtraukimo strategijos šiuolaikinėje JAV užsienio politikoje ir Baltijos šalių reikšmingumas.“ (Daktaro disertacija, Vytauto Didžiojo universitetas, 2012), 104.

¹⁴ Mantas Pūtys, „Europos Sąjungos neefektyvaus bendradarbiavimo su Viduržemio jūros pakrantės Artimųjų Rytų šalimis priežasčių tyrimas“ (Magistro baigiamasis darbas, Mykolo Romerio universitetas, 2014), 21–22.

Pastabos: Šaltinį nurodant antrą ir kitus kartus nuorodose, pakanka nurodyti autoriaus pavardę, sutrumpintą pavadinimą (trumpinti iki skyrybos ženklo) ir puslapio(-ių) skaičių¹⁵.

Pavyzdžiai:

Kirvelytė, „Bazinės derybos“, 11.

Jakštaitė, „Rusijos sulaikymo ir įtraukimo strategijos“, 104–105.

„Dėl nacionalinio saugumo strategijos“.

Jeigu tame pačiame puslapyje iš eilės nurodomas tas pats šaltinis, naudojama santrumpa „Ten pat,“ su puslapio(ių) skaičiumi¹⁶.

Jeigu yra tas pats puslapis(-iai) rašoma „Ten pat.“¹⁷.

Jeigu daroma nuoroda į šaltinį, nurodytą kitame šaltinyje, nuorodoje pateikiamas ir pirminis šaltinis, ir skaitytas šaltinis. Tokiu atveju literatūros ir šaltinių sąrašė nurodomas tik skaitytas šaltinis, o ne minimas pirminis šaltinis. Toks netiesioginis citavimas naudojamas tik tada, jei pirminis šaltinis nėra prieinamas.

Pavyzdys:

Andrew C. Schedler, “What is democratic consolidation,” *Journal of Democracy* 9, no. 2 (1998): 92, op. cit. Jan Zielonka and Alex Pravda, *Democratic consolidation in Eastern Europe* (Oxford: Oxford University Press, 2001), 4.

¹⁵ Brzezinski, *Strateginės išvalgos*, 37.

¹⁶ Ten pat, 102.

¹⁷ Ten pat.